

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1964-1965.

2 APRIL 1965.

Ontwerp van wet houdende het Gerechtelijk Wetboek.

AMENDEMENT
VAN DE H. LILAR.

EERSTE ARTIKEL.

Het eerste lid van artikel 35 van het Gerechtelijk Wetboek te vervangen door de volgende tekst :

« Indien de betekening niet aan de persoon kan worden gedaan, geschiedt zij aan de woonplaats, aan de gekozen woonplaats of aan de verblijfplaats van de geadresseerde en, voor een rechtspersoon, aan de maatschappelijke of de administratieve zetel. »

Verantwoording.

In handelszaken en in sociale zaken, kent de eiser gewoonlijk enkel de benaming van de handelsonderneming en haar adres; hij kent zeer vaak haar rechtstoestand niet en a fortiori, ook niet de woonplaats van de exploitant. De evolutie van de agglomeraties leidt er overigens toe dat de stadsbewoners hun woonplaats vestigen buiten de zetel van hun bedrijf.

In die omstandigheden kan het opzoeken van de woonplaats van de exploitant *vertragingen* en *kosten* veroorzaken die te wijten zijn aan de verplichting opzoekingen te verrichten op het gemeentehuis.

Hoe dient een koper van een defect televisietoestel te handelen om de woonplaats van de exploitant van de handelsonderneming waar hij zijn koop heeft gedaan, op te zoeken en na te gaan ? Moet hij naar het handelsregister gaan en daarna schrijven aan het gemeentebestuur van de veronderstelde woonplaats, in een taal die misschien niet de zijne is ? Zal men de arbeider of de leverancier die eiser is noodzaken aldus te handelen terwijl zij enkel de bedrijfszetel kennen ?

R. A 6601.

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

60 (Zitting 1963-1964) : Ontwerp van wet.

170 (Zitting 1964-1965) : Verslag.

271, 279, 280, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326 (Zitting 1964-1965) : Amendementen.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1964-1965.

2 AVRIL 1965.

Projet de loi contenant le Code judiciaire.

AMENDEMENT PROPOSE
PAR M. LILAR.

ARTICLE PREMIER.

Remplacer le premier alinéa de l'article 35 du Code judiciaire par le texte suivant :

« Si la signification ne peut être faite à personne, elle a lieu au domicile, au domicile élu ou à la résidence du destinataire et, s'il s'agit d'une personne morale, à son siège social ou administratif. »

Justification.

En matière commerciale ou sociale, le demandeur ne connaît généralement que l'appellation de la firme et son adresse; il ignore très souvent sa nature juridique et, a fortiori, le domicile de l'exploitant. L'évolution des agglomérations amène d'ailleurs les citoyens à établir leur domicile en dehors du siège de leur exploitation.

Dans ces conditions, la recherche du domicile de l'exploitant peut entraîner des *retards* et des *frais* dus à l'obligation de rechercher le domicile à la maison communale.

Comment l'acheteur d'un poste de télévision défectueux doit-il s'y prendre pour rechercher et vérifier le domicile de l'exploitant de la firme où il a effectué son achat ? Doit-il se rendre au registre du commerce et ensuite écrire à l'administration communale du domicile supposé, dans une langue qui n'est peut-être pas la sienne ? Va-t-on obliger l'ouvrier ou le fournisseur — demandeurs — à procéder de la sorte, alors qu'ils ne connaissent que le siège de l'exploitation ?

R. A 6601.

Voir :

Documents du Sénat :

60 (Session de 1963-1964) : Projet de loi;

170 (Session de 1964-1965) : Rapport.

271, 279, 280, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326 (Session de 1964-1965) : Amendements.

Nemen wij een voorbeeld : twee feitelijke vennoten waarvan de ene woont te Kraainem en de andere te Terhulpen, exploiteren samen drie bloemenwinkels te Brussel, Antwerpen en Luik. Wat zal een schuldeiser van de winkel te Luik dienen te doen om hen overeenkomstig artikel 35 van het Gerechtelijk Wetboek te dagvaarden ?

Hij zal vooreerst de feitelijke vennootschap dienen op te zoeken en na te gaan, en vervolgens de woonplaatsen te Kraainem en te Terhulpen, door middel van lange en eerder dure opzoekingen. Vervolgens zal hij twee dagvaardingen moeten doen betekenen aan de vennoten; de ene te Terhulpen (arrondissement Nijvel) en de andere te Kraainem (arrondissement Brussel) en er een Nederlandse vertaling bijvoegen. Het zal dus nodig zijn geweest de kosten te maken voor opzoekingen, voor de twee dagvaardingen en voor de vertaling, en kostbare tijd te verliezen terwijl het gewijzigde artikel 35 het had mogelijk gemaakt de twee vennoten, zonder verwijl en met de minste kosten, te dagvaarden aan hun bedrijfszetel te Luik.

Het lijkt geen twijfel dat de betekening van het exploit op de plaats van de handelsexploitation of van de onderneming dezelfde waarde heeft als die aan de wettelijke woonplaats, daar de persoon altijd geacht kan worden daar aanwezig te zijn. Hier dient overigens te worden onderstreept dat, onder het stelsel van het huidige Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, de betekeningen in zaken van handel of arbeid gewoonlijk geschieden aan de zetel van het handelsbedrijf of van de onderneming en geen moeilijkheden opleveren.

Niet alleen biedt die wijze van betekening geen problemen maar zij stemt ook het best overeen met :

- a) de eigen aard van die geschillen, waar de plaats van het bedrijf kennelijk van meer belang is dan de woonplaats;
- b) de regelen van de territoriale bevoegdheid inzake overeenkomsten : art. 624, 2° van het Gerechtelijk Wetboek.
- c) de noodzaak van een snelle en zo goedkoop mogelijke betekening (o.m. met vermindering van verzendingen van arrondissement en taal);
- d) de behoeften van de tenuitvoerlegging die, in beginsel, zal geschieden ten bedrijfszetel, bij voorkeur boven de woonplaats.

Wat hier gezegd is inzake dagvaarding geldt eveneens voor de tenuitvoerlegging van de vonnissen, onder meer inzake pandbeslag en uitvoerend beslag op roerend goed.

Het is dus nodig dat de betekening kan gebeuren aan de verblijfplaats, zowel als aan de werkelijke of gekozen woonplaats.

Daarentegen beantwoordt de betekening aan de verblijfplaats, met dezelfde waarborgen van doeltreffendheid als de betekening aan de woonplaats, in de aangegeven en beperkte gevallen aan een ware sociale noodzaak die de betekeningen kan versnellen en er de kosten aanzienlijk van verminderen.

A. LILAR.

Prenons un exemple : deux associés de fait, l'un domicilié à Kraainem et l'autre à La Hulpe, exploitant ensemble trois magasins de fleurs à Bruxelles, Anvers et Liège. Que devra faire, pour les assigner aux termes de l'article 35 du Code judiciaire, un créancier du magasin de Liège ?

Il devra rechercher et vérifier d'abord l'association de fait et ensuite les domiciles de Kraainem et de La Hulpe par des recherches longues et assez coûteuses. Il devra ensuite faire signifier deux assignations aux associés, l'une à La Hulpe (arrondissement de Nivelles) et l'autre à Kraainem (arrondissement de Bruxelles) en y joignant une traduction flamande. Il aura donc fallu exposer des frais de recherches, les frais de deux assignations et de traduction, et perdre un temps précieux tandis que l'article 35 modifié aurait permis d'assigner les deux associés au siège de leur exploitation de Liège, sans délai et aux moindres frais.

Il ne fait pas de doute que la signification de l'exploit au lieu de l'exploitation commerciale ou de l'entreprise présente la même valeur que celle effectuée au domicile légal, car la personne peut toujours y être considérée comme présente. Il faut souligner ici d'ailleurs que, sous le régime du Code de procédure civile actuel, les significations en matière commerciale ou prud'homale ont généralement lieu au siège de l'exploitation commerciale ou de l'entreprise et ne soulèvent aucune difficulté.

Non seulement ce mode de signification ne pose pas de problème, mais c'est celui qui correspond le mieux :

- a) au caractère particulier de ces litiges où le lieu d'exploitation prend nettement le pas sur le domicile;
- b) aux règles de la compétence territoriale en matière contractuelle : art. 624, 2° du Code judiciaire;
- c) aux nécessités d'une signification rapide et à moindre frais (en évitant notamment les changements d'arrondissement et de langue);
- d) aux nécessités d'exécution qui se fera, en principe, au siège d'exploitation par préférence au domicile.

Ce qui vient d'être dit en matière de citation vaut aussi pour l'exécution des jugements, notamment en matière de saisie-gagerie et de saisie-exécution mobilière.

Il est donc nécessaire que la signification puisse être faite à la résidence, au même titre qu'au domicile réel ou élu.

Par contre, assortie des mêmes garanties d'efficacité que la signification à domicile, la signification à résidence correspond, dans les cas prévus et limités, à une véritable nécessité sociale de nature à accélérer les significations et à en réduire notablement les frais.